מה הדין אם אדם "גנב" לחברו מצווה (כמו כיסוי הדם או פתיחת ההיכל)?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

הגונב מצווה מחברו מחויב לשלם לו דמי בושת ופיצוי ממוני קבוע של עשרה זהובים.

יסוד הדין מופיע בגמרא (בבא קמא צא) בדין הגוזל מצווה מחברו (כמו אדם ששחט חיה וחברו קדם וכיסה את הדם ללא רשותו).

החידוש בדיון בבית המדרש: הגאון הרב אלחנן פרץ שליט"א העלה את דברי הבאר היטב בשם הרמב"ם, לפיהם גניבת מצווה נידונה ממש כעין גניבה וממונו של אדם לכל דבר. מאידך, דנו בדברי החתם סופר ששאל: הרי קיימא לן ש"חשב לעשות מצווה ונאנס ולא עשאה – מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה", ואם כן, מדוע הנגזל תובע את הגנב, הרי בשמיים נחשב לו כאילו קיים את המצווה?

להלכה: ביארו הפוסקים שהגנב לא גזל את השכר השמימי (שכן השכר שמור למי שרצה לקיים), אלא הוא גזל את פעולת המצווה עצמה וגרם לנגזל צער ממשי על כך שלא זכה לבצע את המעשה בידיו. הפיצוי ההלכתי של 10 זהובים הוא קנס קבוע שקבעו חכמים על עזות הפנים ועל צער מניעת המצווה החיובית.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/stealing-a-mitzvah/